

Norsk psykologforening,
Fagetisk råd
Postboks 419 Sentrum
N-0103 OSLO

Klager

Innklaget psykolog

FER sak: 38/17K

Dato: 05.06.18

**VEDR.: FAGETISK KLAGESAK
KLAGER: XX
INNKLAGET PSYKOLOG: XX**

Saksgang

- 01.09.17 Fagetisk råd (FER) mottok brev fra klager med klage på Psykologforeningens medlem xx.
- 26.02.18 FER vurderte henvendelsen i møte og vedtok å utrede saken som en fagetisk klagesak.
- 27.02.18 Innklaget psykolog ble tilskrevet med anmodning om innen fire uker å redegjøre for klagen under henvisning til spesiell punkter i ”Etliske prinsipper for nordiske psykologer” (EPNP).
- 08.04.18 FER mottok redegjørelse fra innklagede psykolog. Redegjørelsen ble sent til klager med anmodning om innen to uker å kommentere innklagedes redegjørelse.
- 23.04.18 FER mottok kommentar fra klager, datert 16.04.18.
- 24.04.18 Kommentar fra klager ble sendt innklagede psykolog med to ukers frist til å komme med sluttkommentarer.
- 22.05.18 FER mottok sluttkommentar fra innklagede psykolog.
- 23.05.18 Innklagedes sluttkommentarer ble sendt til klager til orientering.
- 02.06.18 FER sluttbehandlet saken.

Saken ble behandlet av rådets faste medlemmer. FER fattet følgende vedtak:

5.1.1.3 Brudd på de fagetiske prinsippene er godtgjort. Innklaget psykolog gis kollegial veiledning.

Begrunnelsen for FERs vedtak er beskrevet nedenfor.

Bakgrunn for klagen

Klagen omhandler en foreløpig epikrise som psykologen utarbeidet på oppdrag fra foresatte til et 15 ½ år gammelt barn. I den foreløpige epikrisen redegjør psykologen for henvisningen, hvilke undersøkelser han har gjort, funn han har gjort og noen vurderinger vedrørende behandling av barnet. Han gir også råd om behandlingstilbud og videre oppfølging av barnet.

Klager er barneverntjenesten i kommunen der barnet bor. Barneverntjenesten har blitt forelagt epikrisen av foreldrene. Barneverntjenesten reagerer på konklusjonene i den foreløpige epikrisen. Dette på bakgrunn av at den er utarbeidet på grunnlag av dokumentgjennomgang og en telefonsamtale som psykologen hadde med foreldrene og barnet. Klager reagerer på at det blir satt en diagnose på et så begrenset grunnlag, og at det påstås at barnet er behandlingsresistent.

I tillegg reagerer klager på at psykologen vurderer anklager som jenta har kommet med mot foreldrene i samtaler med barneverntjenesten, som falske. Klager opplyser at barneverntjenesten vurderte de aktuelle klagenes som så alvorlige at saken ble meldt til politiet som mulig straffbart forhold.

FERs første behandling av klagen

I sin første behandling av klagen uttrykte FER forståelse for at det ble reagert på at psykologen i den foreløpige epikrisen, på et svært begrenset informasjonsgrunnlag og uten å ha møtt klienten direkte, stilte diagnose på et barn. Rådet forsto også at det ble reagert på at psykologen på det samme grunnlaget trakk konklusjoner om at barnet er behandlingsresistent, og at han hadde klare råd om hvordan barnet kan hjelpes. Epikriseskrevet ble adressert til barneverntjenesten i barnets hjemkommune og var dermed ment å inngå i barnevernets vurdering av hvordan barnet og hennes familie best kan forstås og hjelpes.

FER valgte likevel å ikke åpne for videre klagebehandling på dette klagepunktet av følgende grunner:

I den foreløpige epikrisen var det tydelig redegjort for at skrevet var foreløpig, at det var planlagt videre undersøkelser ved personlig frammøte, og det var redegjort for når dette skulle finne sted. En ajourført epikrise ble utarbeidet og sendt til barneverntjenesten kort tid etter dette. Psykologen opplyste også at han ville være tilgjengelig for å gi utdypende opplysninger per telefon.

FER verken kan eller skal gjennomgå psykologers epikriser med tanke på å vurdere faglig holdbarhet eller beslutte hvorvidt en utredning eller epikrise skal kjøpes gyldig eller ikke. FER sitt mandat er å bidra til en vurdering av hvorvidt aktuell psykolog har gjennomført et arbeid som tilfredsstillende i de Etske prinsipper for nordiske psykologer (EPNP).

Når det gjelder den delen av klagen som omhandler psykologens vurderinger av anklager som barnet har kommet med mot foreldrene, valgte FER å åpne for videre behandling. Rådet ba om innklagedes redegjørelse til klagen, med spesiell henvisning til følgende punkt i EPNP:

II.2 Kompetanse

Psykologen bestreber seg på å utvikle og opprettholde høy faglig kompetanse i sitt arbeide. Psykologen tilstreber bevissthet om sine faglige og menneskelige sterke og svake sider, slik at han/hun realistisk kan vurdere med hvilken kompetanse han/hun kan påta seg oppgaver. Psykologen påtar seg kun de oppgaver, tilbyr kun de tjenester og bruker kun de metoder han/hun er kvalifisert til gjennom utdanning, trening og erfaring.

Etisk bevissthet

En forutsetning for en høy faglig kompetanse er at psykologen er oppmerksom på de fagetiske prinsippene, og integrerer etiske vurderinger i sin profesjonelle praksis.

Kompetanse og kompetanseutvikling

Psykologen arbeider i overensstemmelse med vitenskapelige prinsipper og underbygget erfaring og ivaretar en kontinuerlig profesjonell utvikling. Psykologen skaffer seg kunnskap om den vitenskapelige og yrkesmessige utviklingen innenfor sitt arbeidsområde.

Metodebegrensninger

Psykologen er oppmerksom på de begrensningene som ligger i metoder og framgangsmåter og de begrensningene som ut fra dette må legges på de konklusjonene som kan trekkes.

Psykologen viser spesiell varsomhet når han/hun anvender metoder, hjelpemidler og teknikker som ennå befinner seg på utprøvningsstadiet og som ikke tilfredsstillende vanlige metodekrav, eller som psykologen ennå ikke behersker fullt ut.

II. 3 Ansvar

Psykologen er oppmerksom på det profesjonelle og vitenskapelige ansvaret han/hun har overfor sine klienter og overfor den organisasjon og det samfunn som han/hun lever og arbeider i.

Psykologen unngår å gjøre skade og er ansvarlig for sine handlinger. Han/hun forsikrer seg så langt det er mulig om at hans/hennes tjenester ikke misbrukes.

Ansvar

Psykologen tar selvstendig ansvar for kvaliteten og konsekvensene av sitt arbeid, men er samtidig klar over at han/hun av andre oppleves som representant for sin yrkesgruppe.

Håndtering av etiske dilemmaer

Psykologen erkjenner at fagetiske dilemmaer forekommer, og at det er psykologens ansvar å klargjøre slike dilemmaer og rådføre seg med kolleger og/eller den nasjonale foreningen og å informere relevante andre om de kravene som de etiske prinsippene stiller.

FER ba psykologen spesielt om å redegjøre for hvorfor han med grunnlag i en begrenset undersøkelse av et barn som han ikke hadde møtt, valgte å presentere klare vurderinger av at anklagene som barnet kom med mot sine foreldre, var falske. Videre ba FER om at psykologen reflekterte over hvorfor han valgte å presentere denne vurderingen for barneverntjenesten der en eventuell feilvurdering kunne få store konsekvenser for barnet.

Psykologens redegjørelse til klagen

I sin redegjørelse viser psykologen til at han har lang erfaring, og at han gjennom sitt arbeid har drevet betydelig profesjonell utvikling innenfor det fagfeltet som den aktuelle saken berører. Fra sin praksis har psykologen omfattende erfaring med barn og ungdom med alvorlige psykiske vansker som har anmeldt sine foreldre. Han redegjør for at det er nødvendig å avveie en sannsynlighet for at pasienten (barnet) har vært utsatt for det hun anklager foreldrene for, opp mot psykologens kliniske erfaring som tilsier at slike anklager kan forstås i lys av barnets utviklingshistorie og aktuelle psykiske lidelse. Psykologens

fagetiske vurdering knyttet seg opp mot hvilket tiltak som ville gi barnet og familien best hjelp. I den aktuelle saken vurderte psykologen det som mest hensiktsmessig at pasienten fikk behandling i psykisk helsevern, framfor at det ble foretatt omfattende inngrep fra barneverntjenestens side.

I ettertid ser psykologen at han burde ha formulert sine opplysninger til barneverntjenesten mer som en hypotese, slik at muligheten for at det forelå omsorgssvikt i familien ble holdt åpen. Psykologen mener at han gjennom sitt arbeid var bevisst de metodiske begrensningene han arbeidet under, og at en mer omfattende undersøkelse i saken kunne ført til at han dannet seg en annen oppfatning. Han ser at dette ikke ble formulert tilstrekkelig tydelig i dokumentasjonen som ble forelagt barneverntjenesten. Han forstår at måten han formulerte sine foreløpige konklusjoner på framsto som bombastiske og urimelige. Psykologen ser at en tettere kontakt med barneverntjenesten ville ha vært mer konstruktiv.

Klagers kommentar til psykologens redegjørelse

Som svar skriver klager at barneverntjenesten setter pris på nyanseringene som psykologen gir i sin redegjørelse. Barneverntjenesten har plikt til å undersøke om barn lever under forhold som skader deres helse og utvikling. I noen saker har ikke barneverntjenesten selv kompetanse til å foreta tilstrekkelige faglige vurderinger. I dette arbeidet er det nødvendig å innhente informasjon fra, og å samarbeide med andre fagpersoner. Det er da viktig at psykologer tydelig skiller mellom generelle betraktninger og spesifikke uttalelser i forhold til et barn. For at barneverntjenesten skal kunne stole på psykologers redegjørelser er det viktig at hypoteser ikke framstilles som faktum.

Sluttkommentar fra psykologen

I sin sluttkommentar skriver psykologen at han forstår og anerkjenner viktigheten av at barneverntjenesten belyser barnets omsorgssituasjon når det forteller om vold i hjemmet. Han sier seg fortsatt enig i at han burde ha formulert sine vurderinger mer som hypoteser slik at muligheten for at det var omsorgssvikt i familien ble holdt åpen. Psykologen sier seg helt enig i at det var uheldig at han i for stor grad presenterte sine hypoteser som faktum, og at det dessverre førte til at barneverntjenesten opplevde at de ikke kunne stole på ham. Han beklager at han på denne måten bidro til at det ikke ble oppnådd et tilstrekkelig godt samarbeid.

Videre beklager psykologen at han i for liten grad klarte å skille generelle betraktninger fra spesifikke uttalelser i forhold til pasienten. Til slutt takker psykologen for at klager har gitt ham en god anledning til å reflektere omkring sin etiske bevissthet og de etiske dilemmaer han er oppe i, og de begrensninger hans metoder har, samt det ansvaret han har for bruken av sin kompetanse.

FERs sluttvurdering og konklusjon

Den fagetiske klageprosessen har som sitt viktigste formål å bidra til at den innklagede psykologen kan foreta en fagetisk refleksjon over de punktene som FER påpeker i psykologens arbeid, og eventuelt endre sin praksis slik at denne er i overensstemmelse med EPNP. I denne saken ser vi at innklaget psykolog og klager gjennom kontradiksjonsprosessen har kommet til enighet om at psykologen i den foreløpige epikrisen burde ha formulert seg vesentlig mer nyansert. Det ser også ut til å være enighet om at psykologen gjennom en mer åpen dialog på en bedre måte kunne ha oppnådd tillit hos barneverntjenesten.

På bakgrunn av den fremlagte dokumentasjonen finner FER at det er godtgjort brudd på følgende punkt i EPNP: **II. 3 Ansvar.**

Vedtak:5.1.1.3 Brudd på de fagetiske prinsippene er godtgjort. Innklaget psykolog gis kollegial veiledning.

Dette brevet er å regne som kollegial veiledning.

Vedtaket fattet av Fagetisk råd kan ankes til Psykologforeningens Ankeutvalg for fagetiske klagesaker. Jmfør punkt 4.2.4 som kommer inn under saksgang og saksbehandling, påligger det den ankende part å begrunne hvilke(t) punkt(er) i Fagetisk råds konklusjon det ankes på. Anken sendes Norsk psykologforening sammen med Fagetisk råd sin konklusjon og øvrige dokumenter i saken. En anke må være fremmet innen 3 måneder etter at fagetisk råd sin konklusjon er avgitt.

Med hilsen
Fagetisk råd
Norsk psykologforening
Svanhild Mellingen, leder

for leder, Ingvild Aubert, sekretær FER

Kopi: Sentralstyret i Psykologforeningen, v/president Tor Levin Hofgaard